

§ 12 Central entreprenadupphandling av vård- omsorgsboenden 2018

Dnr 5.1.2-509/2017

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till vård- och omsorgsboenden att ingå i central entreprenadupphandling 2018.
2. Äldrenämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen och föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta om att ge äldrenämnden i uppdrag att ansvara för genomförande av centralupphandling av entreprenaddrift för de vård- och omsorgsboenden som anges i detta ärende.
3. Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att äldrenämnden får justera antalet boenden om det under arbetet med upphandlingen visar sig vara uppenbart olämpligt att inkludera boendet, eller om något ytterligare boende ska läggas till i upphandlingen.
4. Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med punkt 2, uppdrar äldrenämnden åt äldreförvaltningen att genomföra upphandlingen i enlighet med förvaltningens delegationsförteckning.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-04-03.

Valfrihet inom vård- och omsorgsboenden infördes i Stockholms stad den 1 juli 2008. Av beslutet framgår att om kommunfullmäktige beslutar att vård- och omsorgsboenden ska upphandlas, så ska det göras genom centralt genomförda entreprenadupphandlingar.

Kommunfullmäktige beslutade den 17 oktober 2016 (dnr 152-232/2016) att överflytta ansvaret för genomförande av bland annat centrala entreprenadupphandlingar av vård- och omsorgsboenden,

inom stadens valfrihetssystem, från kommunstyrelsen till äldrenämnden. Beslutet innebär dock ingen förändring avseende beslut om vilka vård- och omsorgsboenden som ska ingå i en central entreprenadupphandling, utan detta måste även fortsättningsvis fastställas av kommunfullmäktige.

I detta ärende föreslås fyra vård- och omsorgsboenden ingå i en central entreprenadupphandling 2018. Dessa boenden är Sjöstadsgården och Sofiagården på Södermalm, Riddargården på Norrmalm samt Elinsborg i Spånga-Tensta. Samtliga boenden drivs idag av entreprenör efter central upphandling som genomfördes 2009. Avtalen kan inte förlängas ytterligare utan löper ut 2018-10-30.

Upphandlingsprocessen behöver påbörjas snarast efter kommunfullmäktiges beslut, som förväntas innan sommaren 2017, genom att arbetet med att ta fram förfrågningsunderlag påbörjas.

En ny förutsättning för upphandlingen är att det från och med den 15 april 2017 införs en ny bestämmelse i socialtjänstlagen som innebär att tillståndsplikt införs för verksamhet som kommunen genom avtal har överlämnat till en enskild att utföra, d.v.s. entreprenaddrift (prop. 2016/17:59). Detta innebär att de entreprenörer som tilldelas kontakt efter genomförd entreprenadupphandling, behöver få tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg (IVO) innan entreprenören kan överta driften av aktuellt vård- och omsorgsboende.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare samt med stöd av ersättaryttranden från Erik Vallström (Fi) och Alfred Askeljung (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Erik Slottner (KD), ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M) och ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) anmäler ett gemensamt särskilt uttalande med stöd av ersättyttrande från Alfred Askeljung (C).

Beslutsgång

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt utan omröstning enligt förvaltningens förslag till beslut.

***Särskilt uttalande från (KD), (M) och (L) med stöd av
ersättaryttrande från (C):***

”I det aktuella ärendet för central entreprenadupphandling av vård- och omsorgsboenden 2018, redogörs för fyra vård- och omsorgsboenden som föreslås upphandlas igen när avtalen löper ut sista oktober 2018.

Men i förbigående nämns också helt kort på sidan tre vilka andra boenden som ska kommunaliseras när deras avtal löper ut samma datum. I det första utskicket var dessa Kista vård- och omsorgsboende (Rinkeby-Kista), Stureby (Enskede-Årsta-Vantör), Postiljonen (Farsta) samt Rio vård- och omsorgsboende (Östermalm.)

När beslutet om treåringen fattades i Östermalms stadsdelsnämnd nämndes dessa planer inte med en stavelse, och stadsdelsnämnderna har därför fattat beslut om budgeten utan att ha fullständigt underlag för handen. När vi påtalat detta på kommunfullmäktige, har nu ärendet justerats – mindre än fem timmar innan äldrenämndens sammanträde - och Rio vård- och omsorgsboende omnämns inte längre på sida 3 i tjänsteutlåtandet.

Kommunalisering av vård- och omsorgsboenden är ingen liten sak och bör inte försåtligt smygas in i ett förslag till beslut. Vi är mycket bekymrade över detta och ser här en rad allvarliga problem.

Det första rör formalia. Korrekt arbetsgång vore att ett sådant beslut först förankrades i stadsdelarna. Men detta har inte gjorts, trots att ärendet justerats står det nu klart att den politiska majoriteten vill kommunalisera Rio vård- och omsorgsboende, trots att det inte varit en diskussion om detta i stadsdelsnämnden

Det andra problemet rör kostnaden. Att driva vård- och omsorgsboende är ingen vinstgenerator för staden utan en kostnad. Eventuella påståenden om att det skulle vara ekonomiskt fördelaktigt att driva boenden i egen regi är direkt felaktiga. Det finns inte heller någon täckning för sådana förluster i den antagna budgeten och det vore därför oansvarigt av staden att kommunalisera boenden utan en hållbar ekonomisk plan.

Det tredje problemet grundar sig i ideologi. Valfrihet inom vården är en ideologisk fråga som ger frihet att välja den vård och omsorg som man önskar och som passar ens egna behov. Därför är det är

viktigt att omsorgen utformas efter individuella önskemål och att äldre själva får möjlighet att välja utförare av hemtjänst eller vård- och omsorgsboende. Önskan att kunna påverka sin livssituation består hela livet och moderaternas strävan är att all omsorg och vård ska präglas av mångfald, hög kvalitet och individens rätt att välja.

Med valfrihet följer också möjligheten att välja bort den vård som inte fungerar tillfredställande. Därför utgör valfrihet och mångfald fundamentala grundstenar för att den välfärd som finansieras med våra gemensamma resurser ska upprätthålla den höga kvalitet som de äldre ska kunna förvänta sig.

Kommunaliseringen av de omsorgsboenden som omnämns på sidan tre i ärendet måste därför ses i detta ljus och i ett större perspektiv. Det handlar inte om ett enstaka tillfälle eller enstaka verksamheter, utan detta är ett led i det mycket större vänsterprojektet att begränsa människors frihet och flytta över all makt till staten.

Inte bara är detta helt otidsenligt ur en lokal aspekt då våra äldre fräntas rätten att påverka vården som de får. Det är också synnerligen beklämmande att dessa beslut inte förankrats lokalt i stadsdelarna. Ur en demokratisk synvinkel är det helt förkastligt. Sist men inte minst utgör detta en ideologisk konflikt, där de rödgröna i smyg äter upp det fria samhället bit för bit tills ingenting finns kvar. Med denna motivering reserverar vi oss därför å det bestämdaste mot förslaget. Vi förväntar oss en utförlig redogörelse av beslutsprocessen kring detta.

Därmed vill vi allianspartier också ansluta oss till det uttalande som Kommunstyrelsens Pensionärsråd gjorde vid sitt sammanträde den 18 april. Det är inget självändamål att byta entreprenör, det riskerar att skapa oro bland personal och bland boenden. Vi anser att förvaltningen vid upphandlingen ska ta hänsyn till det mervärde det innebär att som entreprenör ha drivit samma verksamhet på ett framgångsrikt sätt.

Beträffande entreprenadupphandling av Elinsborg i Spånga-Tensta framgår inte av föreliggande ärende om och hur det vid den centrala upphandlingen kommer att tas hänsyn till de problem som finns kring fastigheten och som årligen påtalats. Det finns uppgifter om att fastigheten behöver en genomgripande renovering, vilket problematiken kring beläggning och bristande efterfrågan också pekar på. En våning har redan behövt stängas,

och planer finns på att stänga ytterligare ett våningsplan. För att en seriös upphandling ska kunna genomföras av denna verksamhet är det viktigt att äldreförvaltningen redogör för hur fastigheten ska hålla en tillräcklig standard alternativt hur äldreförvaltningen kompenserar en blivande privat aktör för svårigheterna att driva verksamhet samtidigt som omfattande underhålls- och renoveringsarbeten kommer att behöva göras av Micasa.”

§ 13 Sammanställning av kvalitetsobservationer för år 2016

Dnr 4.1-304/2017

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens redovisning av kvalitetsobservationerna för år 2016 samt överlämnar rapporten för kännedom till samtliga stadsdelsnämnder, entreprenader och privata utförare av vård- och omsorgsboenden inom Stockholms stads äldreomsorg.
2. Äldrenämnden lägger rapporten till handlingarna.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-04-03.

Kvalitetsobservationer är sedan 2015 en del av stadens uppföljning inom äldreomsorgen. Metoden följer upp processkvalitet och fokuserar därmed på den faktiska kvaliteten, det vill säga, det som sker i mötet mellan de äldre och personalen samt hur personalen följer och tillämpar rutiner och arbetsätt. Kvalitetsobservationerna utgår från den individuella vården- och omsorgen.

Kvalitetsobservationerna som genomfördes 2016 visar att det pågår utvecklingsarbete inom nästan alla verksamheter. Verksamheterna arbetar bland annat aktivt med värdegrundsarbete men omvårdnadspersonalen behöver också handledning i hur de kan tillämpa värdegrunden i det praktiska arbetet. Måltiderna upplevs inom flera verksamheter som en trevlig stund på dagen. Det finns dock fortfarande behov av utveckling, särskilt när det gäller den sociala stimulansen under måltiden. Hemtjänstens omvårdnadspersonal tar stort ansvar för att de äldre ska få de insatser som är beslutade. Hemtjänsten observeras ha svårigheter med arbetsplanering, lokaler, stabilitet i personalgrupper och informationsöverföring. Personalen behöver stöd i form av handledning och reflektionsmöten.